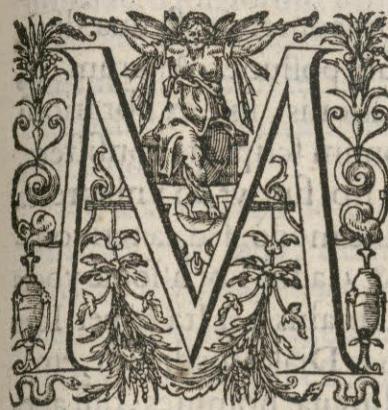

BENEDICTI ARIÆ MONTANI
HISPALENSIS DE VARIA IN HEBRAICIS
LIBRIS LECTIONE, AC DE MAZZORETH RATIONE
ATQVE VSV,

PRÆFATIO AD LECTOREM.

AGNA olim antiquis Israelitis sacrorum librorum lectionis conseruandæ religio magnaque cura fuit, & ille sibi diuinitus creditus & commendatus thesaurus, in quo vitæ æternæ mysteria continebantur, omni diligentia atq. custodia dignissimus habitus, atque ita conseruari debere creditus est, vt ne quid nō verbo tantum, sed nec minimorum etiam apicum detrimenti in eo fieret, omnibus modis & rationibus fuerit prospectum. Nulla autem eius conseruandæ commodior ac certior ratio visa fuit, quam ut omnium mentibus summo studio assidua lectio, meditatio, recitatio ac pronuntiatio ab ipsa vsque pueritia inita constaret. Hoc enim pacto & librorum incorrupta veritas conseruari, & sapientiæ in ipsis contentæ maximus usus percipi potuit; atque Dei mandato obediri, à quo legis & disciplinæ suæ cognitio & cura huiusmodi imposita fuit. Sicut scriptum est: Audi Israel ceremonias & iudicia, quæ ego loquor in auribus vestris hodie, *Deut. 5.* discite ea, ac opere complete. Quanquam enim diuinæ legis sacri libri à Mose conscripti in tabernaculi interioris arca religiosissimè seruandi depositi fuerint, multa tamen illorum exemplaria sacerdotum, quibus id munus creditum est, manu aut aliorum opera descripta à sacerdotibus collata & probata, ad lectionis doctrinæ & explicationis, atque omnem publicarum & priuatarum usum rerum multis ex Israelitico populo fuere: illi enim libri omnibus & pueris & senibus, viris & fœminis legendi propositi sunt, ad quorum normam omnes singulorum vitæ rationes institui debuere. Et nunc audi Israel præcepta & iudicia quæ ego doceo te, vt facias ea, vt viuas, & ingrediens possideas terram, quam Dominus Deus patrum vestrorum daturus est vobis: non addetis ad verbū quod vobis loquor, nec auferetis ex eo. Custodite mandata Domini Dei vestri, quæ ego præcipio vobis. Ne obliuiscaris verborum quæ videbunt oculi tui, & ne excidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ, docebis ea filios & nepotes tuos; & cetera quæ in hanc sententiam plurima Moses illo in loco diuinorum librorum lectionis, ac perpetuæ meditationis & memoriae commendandæ studio subiungit.

SED cùm Satanae malitia & callido consilio contento que conatu saepe procuratum fuerit, vt hominum animi à sacrorum librorum lectione & meditatione auerterentur, humana etiam nequitia ab honesto labore & studio ad ignauiam & viles curas plerumque degenerans, commodities multas Satanæ crearet, ad id quod cupiebat, obtinendum: accidit aliquando vt discessione in populo Israelitico facta, & hominibus vitiosa consuetudine corruptis, non modò illud diuinorum oraculorum studium intermissum, atque memoria omnis & exercitatio penè extincta fuerit, sed præter illud sacræ legis primum exemplar, quod in arca seruabatur, vix unum in omni illa quondam sancta Ierusalem ciuitate huius magni thesauri publico repositorio reperiretur: cuius lectio Scribis, Sacerdotibus & Regibus ipsis omnino peregrina, & ad admirationem usque obsoleta visa fuit. Quanquam verò illa iam tempestate diuinæ legis exemplaria aliquot Iosiae regis optimi iussu sacerdotum & scribarum procuratione descripta, & non studiosis modò, sed populo omni fuerint tradita: tamen Israelitarum & Iudeorum rebus non multò post labefactatis, hominibusque ipsis longa & miserrima septuaginta annorum seruitute occupatis, fieri non potuit, quin aliquod detrimentum sacris etiam libris allatum fuerit; vel quod qui antea docti instructique eorum lectione fuerant, inopia & rei familiaris cura importuno & assiduo labore pressi, non possent mentis atque animi contentionе omni id studium in sacris libris ponere, quod res ipsa postulabat: vel, quod amissio iam illius linguae familiaris usu, atque in peregrini sermonis consuetudinem mutato, ille germanus Hebraicorum verborum sonitus minus rectè exprimi posset ab omnibus, nisi multa cura quam vel continuæ miseriæ tedium non admitteret, vel etiam antiquioribus hominibus extinctis, qui his superstites manerent posteri in aliena regione & lingua nati atque educati, quicquid in sacris libris legerent, ad familiaris figuram sermonis pronuntiarent. Constat enim apud omnes qui antiquas Hebræorū historias legerunt, Iudæis Hebraicæ linguae usum in Chaldaicum primum sermonem, deinde ex illa captiuitate in patriam restitutis, in Syriacum degenerasse. Cùm verò Hebræi omnes & Chaldæi, atque alij etiam qui harum nationum linguas, tamen degeneres, retulere, vt Arabes & Syri libros scriptaque omnia sua sine vocalibus scribere consueverint, atque adeò sacra omnia tum Legis, tum Prophetarum & Psalmorum volumina hanc formam quondam tenuerint; nihil mirandum esset, si vel temporum iniuria, vel huiusmodi tempestatum, in quas populus incidit, causa, vel quorundam librariorum incuria aliquid vitij in scripturam sacrorum voluminum irrepererit, quod

quod postea per doctissimos viros, qualis Esdras, & postea Gamaliel, Ioseus, & Eleazarus, aliquique magni nominis fuere, diligenter ut sartum tectum redderetur, fuerit procuratum: ita ut cum huius linguae usus non iam vulgaris ut antea, sed inter doctos tantum contineretur, magno studio communiter prospectum fuerit, ut sacra lectio quam integerrima incorruptissima constaret. Ex horum autem virorum vel collegio vel institutione per discipulos posterioribus saeculis accepta & exulta illum utilissimum thesaurum ad nostra usque tempora conseruatum extitisse arbitramur, qui quod querentibus varias Hebraicorum Bibliorum quaecunq. unquam fuere, lectiones abunde & fideliter tradat, הַסְכָּם hoc est, Traditio, vel traditionalis est appellatus, idemque. tanta diligentia olim, tanta cura conseruatus & sedulitate, ut nullam vel minimam in variis exemplaribus discrepantiam admisisse vel a diligentissimo & perspicacissimo alicuius ingenio & iudicio deprehensus unquam fuerit: in quo duo maxima & cognitu dignissima, atque ad morosos calumniatores redarguendos oportunissima animaduertere est; quae diuinam prouidentiam sacrorum librorum integratam perpetuo assistentem, probare possunt. Alterum est, ferè omnem librorum varietatem, siue ea ex depravatione antiquæ pronuntiationis, siue ex librarioru incuria aut infiditia profecta fuerit, in sola Grammatica nonnullarū dictiorum scriptura consistere, eamque in punctis, hoc est, vocalibus iis quæ vicinitate quadam ita contiguae sibi sint, ut ab unius recta pronuntiatione aberrantibus, in aliam ferè deflectendum sit: id quod non huic modo, sed ceteris omnibus linguis accidere, imo usu venire videmus. Apud Graecos enim α & η, ε & ι, adeo sibi assonæ vocis erant, ut quæ ab aliis per Alpha & Epsilon, pronuntiabantur & scribebantur, ab aliis per Ita & per Iota prolatæ scriptaque constarent; ex quo fonte illæ Graeci sermonis varietates, quas Dialectos dicunt, emanarunt. Videmus autem, quotidianoque experimento obseruamus, unius linguae homines, qui alienam pronuntiare etiam diligenter studioseque curant, tamen in hanc vocalium vicinitatem a germando sono quam saepissime deflectere. Italus cum Hispánicum sermonem imitatur, pro *señor*, *signor*; pro *nuestro*, *noestro* sonat: contrà Hispanus pro Italico *signor*, suum *señor*; pro *puoco*, *poco* profert. Quin & in una eademque lingua in eadem urbe qui rudius sonant, ut negligentiores aut rusticiores aliquando plures sunt, in hanc assoniam vocalium plerumque proutunt. Nam ut è patria mea lingua exempla tantum afferam, cum possem & ex aliis, quas quoque noui, afferre passim, audimus pro *principe*, *principe*, pro *iustitia*, *ioſticia* in Hispánico sermone pronuntiari: & tamen quanquam haec in vocalibus varietas vel vitio, vel consilio admittatur, dum consonantium præcipuarum expressa constet vis, nullum in significatione detrimentum accipitur. facile namque cognoscit Italus quid sibi significet Hispanus cum sic loquitur: *señor nuestro*. Nulla significationis parte eruditioris pronuntiationis compos Hispanus fraudatur, cum à rusticis audit, *Señor principe demando ioſticia*. ut interim omittam quæ plurima Latini de suarum vocalium affinitate & transmutatione etiam notauere, ut de Sylla, Sulla, Vertuno, Vortuno; Mesij, Misij; vestrum, vostrum, & ceteris. Haec autem quæ in hoc genere producta nobis sunt, eò omnia tendunt, ut ostendamus nullum ferè esse in sacrorum librorum lectione detrimentum sententie, ubi varietas tantum in vocalium vicinitate punctorum aut etiam in quantitate consistit, ut cum pro longa, breuis; pro breui, semibreuis in ipso lectionis contextu scripta est; pro a simplici, a compositum; pro e, i; pro u, o, vel continua legitur, ubi litera duplex, hoc est, affecta puncto daghes pro simplici, quam raphen notat, scribitur. Et quidem maxima in his lectionibus varietatis pars in huiusmodi punctorum discrepantia consistit, ut toto huius M A Z Z O R E T H, siue variarū lectionum volumine apertissimè demonstrabitur. Sed est etiam aliud varietatis genus in iis consonantibus literis, quæ vel pronunciationis affinitate, vel figuræ similitudine, quam proximè aliæ alias referunt. cuius generis sunt כְּנֵסֶת אֲרוֹן הַבְּרִית, ח. בְּגָד כְּפָתָח אֲרוֹן הַבְּרִית. & aliæ, quarum affinitatem vel in hoc quadrato characterum genere, quo à discessione Israelitarum Iudei usi sunt, facile erit cuius obseruare: vel in alio illo antiquo, quod commune omnibus Iraelitis cum fuisset, apud Samaritanos est conseruatum, qui illarum literarum ignari non sunt, animaduertere etiam possunt.

EST & alia quoque varietas, quæ tametsi rarioribus exemplis deprehendatur, tamen plus vel dubitationis vel negotij afferre legentibus possit, ad germanæ lectionis statuendam rationem: id verò genus est, cum verba omnino & voce & significatione dissimilia indicantur, alterum in contextu ipso lectionis, alterum in margine annotatum. cuiusmodi illa sunt, וְבְּטֹהָרִים וְבְּעַלְמִים וְבְּגָלְנִים וְשָׁבְבָנָה, quæ admodum rara sunt, pro tantæ horum librorum antiquitatis, & illius gentis apud quam conseruata sunt, calamitatum ratione penè immensa. Ea verò quæcunque huius generis fuerint, quanquam ex antecedenti & consequenti sententiæ obseruatione dignosci recto iudicio possent, tamen ubi semel olim vel ex traditione, vel ex alio quoquis argumento discrepare dicta fuere, tanta religione sunt excepta, ut in Mazzoreth cum aliis omnibus referri debere iudicarentur: neutra enim earum reiicienda, imo utraque simul & retinenda & componenda visa est. Quanquam enim altera magis sequacem apertamque sententiam redderet, utraque tamen simul plena magis & significationis pondere grauiorem reddere coperebatur. Haec, quam exposuimus, omniū in Hebraica lectione varietatē, summa est, quas diligētissimè obserutas, collectas & enumeratas a multis annis, quorum certa ratio nondum constat, ad nostra usque tempora in omnibus manusc. Bibliorum exemplaribus, quæ vel in Asia, vel in Africa, vel in Europa sunt, sineulla discrepantia adscripta, magna cum legentium omniū admiratione visuntur. Neq. enim tantam harū הַסְכָּם similitudinē & constantiam manifesto diuinæ prouidentiæ argumento carere arbitramur, cum

cum id in nullis aliis vel Chaldaeorum, vel Graecorum, vel Latinorum libris contingere videamus. Esse autem & fuisse antiquissimum huius Mazzoreth usum, atque ab ipsis Israeliteis primis ferè calamitatibus natum, tum res ipsa, quæ ferè, ut diximus, pronuntiationis varietate constat, tum etiam Hebraeorum doctorum libri omnes docent, quibus haec M A Z Z O R E T H auctoritas frequenter citatur. Sunt nobis integra Biblia Hebraica manuscripta ante annos, ut scriptura indicat, quadringentos: sunt in Complutensi bibliotheca nostris antiquiora: elegantissima vidimus Bononiæ in Prædicatorum monasterio, & in Canonicorum cœnobio, vidimus Mediolani apud Dominicanos optima & antiquissima exemplaria: in quibus omnibus constantissima & sibi omnino consentiens M A Z Z O R E T H adscripta est eadem quæ in Venetis & in Bombergianis codicibus circumfertur. Hanc autem quod non minus utilem quam cæteræ in aliis linguis variæ lectiones, imò præter cæteras utilissimam fore arbitramur, huic sacro Regiorum Bibliorum Apparatu addendam quam fidelissimè curauimus, addita interpretatione eorum verborum, quæ non Grammatica tantum ratione, sed significatione ipsa discrepare obseruantur: ut doctus lector, utraque lectione simul composita, in arcane illo sententiæ inueniendæ genere exerceatur. ipse enim ultrò ubi hanc rationem inuenierit, planè iudicabit neutram partem esse meritò reiiciendam.

PORRÒ verba ad indicandam varietatem lectionis, iam inde à principio in Mazzoreth usurpata sunt קָרְבָּן קָרְבָּן, quorum illæ significationes sunt: קָרְבָּן indicat sic scriptum esse in contextu: קָרְבָּן verò ita legi solere; קָרְבָּן autem literam vel punctum præter Grammaticam rationem redundare docet. Hæc igitur quicunque attentè atque æquo animo legerit omnia, intelliget nimis vel temporum iniuria, ut credere par est, vel Iudæorum inuidia, ut quidam accusare volunt (qui tamen neque auctorem, neque tempus, neque argumentum certum, quamobrem Iudæi id fecerint, indicant) non tantam calamitatem esse allatam, quantam apud huius Mazzoreth antiquissimæ ignaros exclamari audimus. Quod supereft, illud est, Christianum omnem lectorum admonere & obsecrare, ut omnibus iis lectionibus, quæ ad diuini verbi explicationem & cognitionem pertinent, uno tantum pietatis exercendæ & promouendæ studio ductus utatur, fugiat verò contentionem, cuius nullus unquam in pietate colenda probatus usus fuit. Datum Antuerpiæ, Idib. Ianuarii. 1572.

BENEDICTI ARIÆ MONTANI DE EXEMPLARI PSALTERII ANGLICANI ANIMADVERSIO.

V M in disciplinarum & scientiæ rationibus componendis nihil magis incommodum sit, quam ut incerta pro certis habeantur, lectorum admonendum duximus, non omnia, quæ aliquando commendantur, manuscripta exemplaria eam fidem mereri, quam ex commendantium auctoritate estimari oportuerat. id cum frequenti iam exemplo in alijs libris deprehenderimus, in uno Anglicano Psalterio Hebraicis literis manuscripto manifestè indicare possumus, quod id exemplaris correctissimi et antiquissimi nomine à doctissimo in nostra ætate scriptore, præcipue in Ecclesia dignitatis viro non à se visum, sed ex alterius relatu summe laudabatur, atque ad grauissime sententiae à se prolatæ, testimonium & argumentum citabatur in libro qui De optimo genere interpretandi scripturas inscribitur: illic enim contendit auctor, multa in Bibliis Hebraicis loca esse depravata & corrupta, Iudæorum, ut dici solet, malitia; idque adstruit ex fide exemplaris Psalterij, quod magno in pretio haberi in Anglia dicit, idemque sancti Augustini Archiepiscopi fuisse quondam affirmat, in eoque multa esse correcta, quæ in alijs Bibliis corrupta sunt; ut quod Ierusalem perpetuo scribatur, & non Ierusalaim, ut in omnibus legitur aliis: atque ut verè vocabatur illa ciuitas, sicut à nobis in Geographia est demonstratum. Deinde unum maximi momenti affert locū, ibidem, ut ait, integrè conseruatum, in cæteris verò mutilum, is est Psalmi nonagesimi sexti decimus versus, Dicite in gentibus, quia Dominus regnauit à ligno; testatur enim illud, à ligno, in hoc Psalterio esse, quod Iudæorū malitia olim euulfum inde sit, ut ex Iustino Martyre auctore Graeco ipse alijque citant. Cum verò ad huius sacri Bibliorum operis instructionem nihil non conquirendum nulli difficultati, aut tempori, aut loco cedendum duxerimus, atque varia Hebraica, Graeca, Chaldaica, & Latina exemplaria, Deo nostros conatus promouente, compotauerimus, nacti etiam sumus illud exemplar Psalterij appellatum Anglicanum, quod tanquam thesaurum magnum diligentissime conseruatum Ioannes Clonens doctissimus & pientissimus vir ex Thomæ Mori familia posidet; is enim & optimi exemplaris Pentatheuci Graeci, & huius Psalterij nobis copiam fecit. Sed cum Psalterium videremus, non potuimus non vehementer dolere, grauissimo & doctissimo viro, qui ex aliena fide scripsit & docuerit, sic turpiter esse impositum. Cum primis enim neque liber antiquus est, neque ab aliquo, qui Hebraicam linguam cognorit, scriptus, sed à scriba Latinas eleganter pingendi literas non ignaro, octoginta, aut ad summum centum ab hinc annis depictus, brevis liber charactere Hebraico, imitatione magis & pingendi peritia quam legendi notitia relato, adeò corruptè descripto, ut vix ullum verbum integratatem suam retinere videatur. habet nonnullorum Psalmorum Latinam interpretationem nostram vulgatam, & annotatiunculas illum Iacobi de Valentia stylum redolentes, perbreves illas & raras. Cum puerilem omnino rem esse deprehendissem, tamen ad nonagesimū sextū Psalmū me contuli, ibi non modo non reperi illud testimonium, à ligno, verum totum illum dimidium versum desideravi, videlicet, Dicite in gentibus quia Dominus regnauit: & tamen in toto libro quanquā plura verba & integræ sententiae desiderentur,

nihil tamen deest quod scriptum antea fuerit; constat enim *integra* & *continuata* *scriptura*, eaque, ut diximus, penè recens, puncti & vocalis ex minio accentus ex *Heliotropio* depicti, capitales literæ aliquot in initiis *Psalmorum aurea*, sed que Latinam magis quam Hebraicam referant formam: ludere ne an illudere scriba ille voluerit, satis dignoscere non poteram. quod ad antiquitatem attinet, sciant pictores quantam etatem *Heliotropij* color ferre valeat, rariſime enim centesimum attingit annum. Ut autem antiquorum & diligenter scriptorum exemplarum fidem sanctam, ita huiusmodi nullam esse oportuit, etiam si mille essent reperta & lecta, nedum unius nunquam visi ab eo, qui summam auctoritatem affirmare contendebat. Quod Sancto Augustino adscribatur, sic res habet: In prioribus membranis vacuis sunt vocula quedam scriptæ, eo modo quo scribere solemus, cum calamū temperantes experimur, sed à scriptore pingendi literas rudissimo, inter alia verba illa ter aut quater sunt: Hic liber, Hic liber est, hic liber est Sancti Augustini : atque ille quisquis fuit scriptor, vel alius, cultello abrasit nicti Augustini

; ita tamen ut obiecta luci membrana lectionem integrum prodat, namque atramentum tenacius haſerat, quam ut abradere ille voluerit vel potuerit. Hinc scilicet estimatio & auctoritas libro facta est ab iis qui Hebraicè omnino ignoraverint: clarè enim legitur: Hic liber est sa: reliqua ad lucem in rasa membrana leguntur. Hæc est antiquitas & maiestas. Est deinde alius versiculus huic subiunctus, qui & scriptoris testimonium & eius scripturam commendat, Hic liber est sa, sed litera nescio qua. Porrò idem liber, ut ille habet, multis hic Antuerpiæ doctis, & Hebraicarum literarum peritis ostensus est (interim dum apud nos per octo menses integros mansit) Christophoro Plantino, qui illum ad nos deferri curauit, Francisco Raphelingio Plantini genero, Guidoni Fabritio eiusque fratri, Ioanni Harlemio, Ioanni Goropio Becano, Aluaro Nonio, doctoribus & aliis compluribus, redditus est à nobis Clementi ad quem pertinebat: isque illum in sua bibliotheca Mechlinie habet: certior à nobis factus, quid thesauri in eo continetur. Ut verò totius rei breve specimen præberemus, quod satis esset ad cætera cognoscenda, eum ipsum nonagesimum sextum Psalmum fidelissimè ad illam fidem descriptū, huic nostræ animaduersioni adprimendum curauimus.

PSALMVS XCVI.

Ex Clementis Angli exemplari descriptus.

a alia exēpl.
לְיּוֹם
בְּרוּכָה שִׁירְלֵי כָּל הָאָרֶץ : 2. שִׁירְלֵי בְּרוּכָה שִׁירְלֵי כָּל יּוֹם וְשַׁעַרְתָּן : 3. סְפָרוּבָגִים אֲחָכְבָּרְוּכָל
הָעַמִּים נְפִילָה תְּבוּנָה : 4. כִּי גְּדוֹלָה אֲדֹנָי וְסִיחָוָל מְאֹדָנוֹרָה הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים : 5. כִּי־כָל אַלְתִּיחָעָמִים אַלְלִיסָּוִי שְׁמִינִים עַשְׂרָה
הָזָה וְחוֹדֵר לְפָנָיו עַז וְחַפְּאַרְתָּה בְּסִקְרָעָה : 6. הָבָרְלֵי מְשֻׁפְּחוֹת עַמִּים חֲבּוּלִי כְּבָרְעָוָה : 7. חֲבּוּלִי כְּבָרְשָׁטָן שָׁאוֹ
מְנַחָה וּבָזָא לְפָנָיו : 8. הַשְׁתְּחוּלִי בְּחַדְרָתְךָ קְוֹשָׁחָלָה מְלָפְנָיו כָּל חָאָרָה וְלְחַזְמָמָה
אֲפִיכָן חָבֵל בְּלַחְמָת יְדֵין עַמִּים בְּמִשְׁרִים : 9. יְשַׁׁמְּחוּ הַשְׁמִים וְתַגֵּל הָאָרֶץ יְרֻעָם הַיִם וּמְלָאָז : 10. יְפָנָיו כִּי־אָכִיבָא
לְשִׁפְטוּת הָאָרֶץ יְשַׁפְּט תְּבֵל בְּצָרָק וְעַמִּים בְּאָסְוֹנָה
Principium versiculi 10. deest, nempe
אֲפִיכָן חָבֵל בְּלַחְמָת יְדֵין עַמִּים בְּמִשְׁרִים
Vetus inter-
pres: In atria
eius.

יענ	לִיאוֹן	46,
יעשׁו	וְעַשֵּׂו	1,
בירכתיים	בִּרְכָתִים	19,
עקרו	יַעֲמֹד	47,
בצאותו	בְּצָאתָו	1,
ותינח	וַתִּנְחַ	12,
בתוכו	בְּתוּכוֹ	48,
sic infr.	וְעַד	vers. 11.
ועביר	וְעַבְרָה	14,
scribitur sed	חִמְשָׁ	16,
non legitur.	תְּבוֹאָתָה	18,
O SEE	תְּבוֹאָתָה	18,
4, 5, 6, 7,	רְכֻבָּה	aleph re-
dundat.	בְּלִי	du-
שְׁעָרוֹתָה	שְׁעָרִירָה	20,
3, 4, 5,	עֲנוֹנָתָם	אֶבְחֹב
1,	רְכֻבָּה	21,
בל	בְּלִי	2,
עֲנוֹנָתָם	עַיְנָתָם	20,
IOEL.	IOEL.	2,
4, 5, 6,	אֲשָׁבָה	2,
AMOS.	אֲשָׁבָה	2,
עֲנֵנִי	עֲנֵנִי	4,
וְגַשְׁקָעָה	וְגַשְׁקָעָה	8,
6, 7, 8,	מְעַלְתָּהוּ	מְעַלְתָּהוּ
OBADIAS.	OBADIAS.	10,
שְׁעָרָיו	שְׁעָרָיו	vers. 11.
MICAH.	MICAH.	10,
שׁוֹלֵל	שׁוֹלֵל	8,
וְהַחְפֵלָשִׁי	וְהַחְפֵלָשִׁי	10,
NAHUM.	NAHUM.	10,
וְגַרְלָה	וְגַרְלָה	1,
בְּתִילְכָּתָם	בְּתִילְכָּתָם	2,
בְּתִילְכָּתָם	בְּתִילְכָּתָם	3,
בְּכַשְׁלָה.	בְּכַשְׁלָה.	4,
HABACUC.	HABACUC.	5,
עֹז	עֹז	5,
פְּרִיו	פְּרִיו	3,
SOPHONIAS.	SOPHONIAS.	8,
שְׁבִיתָם	שְׁבִיתָם	2,
HAGGAEVS.	HAGGAEVS.	8,
וְאַכְבָּרָה	וְאַכְבָּרָה	1,
ZACHAR.	ZACHAR.	8,
Iod re-	Iod re-	4,
dundat.	dundat.	4,
יקוה	יקוה	6,
אליו	אליו	8,
אמר	וַיֹּאמֶר	2,
הַכָּזֵר	הַכָּזֵר	11,
תשכְּבָנָה	תְּשִׁכְבָּנָה	14,
יקפהון	יקפהון	2,

FINIS.

וְזָבַנִים	זָבַנִים
מְחִים	מְחִים
בְּבָת	בְּבָת
מְחֹלָל	מְחֹלָל
סְרֻעָפְתִיּוֹ	סְרֻעָפְתִיּוֹ
חֲתִימִי	חֲתִימִי
צְדָקִיתִי	צְדָקִיתִי
חֲתָאִיתִי	חֲתָאִיתִי
בִּיעֲרוּם	בִּיעֲרוּם
תִּשְׁבְּנָה	תִּשְׁבְּנָה
שִׁמְמָה	שִׁמְמָה
אַתָּה	אַתָּה
וְגַזְוֵךְ	וְגַזְוֵךְ
sic vers. sequentib.	
9. ח. 10.	
חַשְׁבָּלִי	חַשְׁבָּלִי
חַבְרִיו	חַבְרִיו
sic vers. sequent. et 19.	
יְהִיוֹ	יְהִיוֹ
שְׁבָות	שְׁבָות
פִּיו	פִּיו
וְאַילּוּ	וְאַילּוּ
הַאִיחּוֹן	הַאִיחּוֹן
וְתַאֲיוֹן	וְתַאֲיוֹן
sic infra sapient.	
וְאַלְיוּ	וְאַלְיוּ וְאַלְפּוּ
sic paulo post aliquoties	
וְחַלְזֹנוּ וְאַילּוּ וְחַמְרָנוּ	בְּיוּ פִּיו רִיוּ
et paulo post aliquoties.	
סְפִוּ	
עַלְזָנוּ	חַיוּ
טַעַלְוָן	לְיוּ
sic infr. sape.	
סְוִסְרוֹת	סְוִסְרוֹת
וְאַתְּקִינְתָּא	וְאַתְּקִינְתָּא
וּמְחַחְתָּה לְשָׁכוֹת	
וּמְחַחְתָּה תְּלִשְׁכוֹת	
הַפְּכִיאָה	הַפְּכִיאָה
וְלְבָשָׂוּ	וְלְבָשָׂוּ
סְפָאוֹת	סְפָאוֹת
צְוָרָתוֹן	צְוָרָתוֹן
חַוְלָמוֹן	חַוְלָמוֹן
sic sequent. cap. ver. 6.	
וְכְפָרוֹ	וְכְפָרוֹ
יְדוּיוֹ	יְדוּיוֹ
לְמַשְׁפָט	לְמַשְׁפָט
וְשַׁפְטוֹתָה	וְשַׁפְטוֹתָה
חַמְשָׁה	חַמְשָׁה
וְהַיִתָּה	וְהַיִתָּה

EZECHIEL.

וַיְהִי	וַיְהִי
וַיָּשֶׁב	וַיָּשֶׁב
נִאֲשֶׁר	נִאֲשֶׁר
וְלֹא	וְלֹא
חִימָנִי	חִימָנִי
עַפְ�עִי	עַפְ�עִי
וְלֹגְגִיאֹת	וְלֹגְגִיאֹת
אַרְבָּעָה	אַרְבָּעָה
וְחַלְלוֹת	וְחַלְלוֹת
סְמָחָה	סְמָחָה
אֵלָיו	אֵלָיו
עַל	עַל
עַיִנְכֶם	עַיִנְכֶם
כְּכָל אָשֶׁר	כְּכָל אָשֶׁר
עַזְרוֹת	עַזְרוֹת
בָּא	בָּא
שָׁש	שָׁש
אֲכָלָת	אֲכָלָת
גְּמַת	גְּמַת
לִלְרָת	לִלְרָת
וְכָרָת	וְכָרָת
sic vers. 43.	
חִנּוּנִית	חִנּוּנִית
חִנּוּנִתָך	חִנּוּנִתָך
עַשְׂתִיה	עַשְׂתִיה
sic vers. 43 et 47. et 51.	
חַיִת	חַיִת
גְּתַת	גְּתַת
אֲחוֹתֶך	אֲחוֹתֶך
שְׁבֻחָה	שְׁבֻחָה
שְׁבִית	שְׁבִית
sic paulo post bis.	
וְעַשְׂתִיה	וְעַשְׂתִיה
פָּאָת	פָּאָת
סְבָרָתו	סְבָרָתו
וַיָּרָא	וַיָּרָא
רְשֵׁע	רְשֵׁע
חַטָּאתֶיך	חַטָּאתֶיך
מְרַכְבו	מְרַכְבו
אֶדְקָתֶך	אֶדְקָתֶך
וַיֵּשֶׁב	וַיֵּשֶׁב
בְּקַסּוֹת	בְּקַסּוֹת
vaf re-dundat.	
לְסִיג	לְסִיג
Iod	Iod
בְּשִׁירָות	בְּשִׁירָות
dundat.	
וְתַעֲגַב	וְתַעֲגַב
סְבָבָאים	סְבָבָאים
עַת	עַת
זִנְחָה	זִנְחָה
לְבָנָה	לְבָנָה
וְקַרְתִּיםָה	וְקַרְתִּיםָה
תְּחוֹשֶׁבָה	תְּחוֹשֶׁבָה
בְּתִים	בְּתִים

אַשְׁטָחוֹי

שנוחכם	שכיחלים
לועוה	לועה
חוירע	הויניע
30 שאספִק א redundant.	30 secundum litteras legitur sed non scribitur.
31, 38 נאים	31, 38 legitur sed non scribitur.
39 קורה	39 secundum litteras legitur, sed non scribitur.
40 חסימות	40 non legitur.
בשנה	32, 33 ובתורה וברוחך.
זעינו	4 זעינו.
35 החתיא	35 אֶשְׁבֵּב ויבקשום ויבקשום.
36 בלהוא	36 לועה.
37, 4 זאית	37, 4 זאית.
38 יתיה	38 יתיה.
39 הסבחות	39 הסבחות.
40, 3 SCRIBITUR, sed non legitur.	40 SCRIBITUR, sed non legitur.
41 כסתם	41 SCRIBITUR, sed non legitur.
42 אנקנו	42 SCRIBITUR, sed non legitur.
43 שפרورو	43 SCRIBITUR, sed non legitur.
44 זגא	44 SCRIBITUR, sed non legitur.
45 חרביה	45 SCRIBITUR, sed non legitur.
46 צערירית	46 SCRIBITUR, sed non legitur.
47 תלחות	47 SCRIBITUR, sed non legitur.
48, 4 במוש	48, 4 במוש.
49, 5 זעקו	49, 5 זעקו.
50 מופעת	50 מופעת.
51 זגט	51 זגט.
52 חתולת	52 חתולת.
53 עלוקט	53 עלוקט.
54 עילום	54 עילום.
55 אשיב	55 אשיב.
56 שבות	56 שבות.
57 קיה	57 קיה.
58 שובבים	58 שובבים.
59 יצאו	59 יצאו.